

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național-creștin independent.

Apare în fiecare Miercuri.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 10 cor., 6 luni 5., 3 luni 2 coroane 50 bani.

Pentru România și străinătate:

Pe an 14 franci, 6 luni 7 franci, 3 luni 3 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERȚIUNILE:

Un rând petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază

Cernăuț, 22 Septembrie 1908.

În articolul II din numărul nostru trecut am amintit pe scurt, că curentul politic inaugurat la noi în timpul din urmă li face conducătorilor Evreilor mare bătaie de cap. În toate orașele din țară ei concheamă adunări, în care decid a face front contra acestui curent și a începe luptă cu noi, sub cuvânt, că am voi să nimicim toată Evreimea.

Va să zică Evreii se organizează, își curăță armele și se înșiră în linie de bătaie, cu toate că numărul lor față de numărul nostru e dispărent.

Cunoscut fiind pînă și la toți copiii momentele, cari ne-au determinat pe noi, de a declara războiul lipitorilor țărânului nostru, ne vom mărgini acum să cercetăm numai ce auspicii avem noi în această luptă, care, după cât se poate prevede din pregătirile ce se fac, are să fie o luptă de tot crîncenă, o luptă, în care pardon nu se va da și nici nu se va cere.

La mijloc nu e poate o ambițiune de hegemonie din partea noastră sau a contrariilor noștri, ci e existența noastră ca popor și a Evreilor ca rasă și deci e ușor de înțeles, că și din partea noastră și din partea lor se fac pentru această luptă pregătiri de tot intensive.

Adunările conchimate de apostolii Evreilor din țară, de Dr. Diamant și Dr. Kinsbruner la mandatul lui Dr. Straucher precum și rezoluțiunile luate în aceste adunări ni arată că Evreii sînt conștii, că lupta ce s'a încins între noi, e o luptă pe viață și pe moarte.

Mijloacele de cari dispun ei, trebuie să le recunoaștem și noi, că sînt în unele direcțiuni superioare mijloacelor noastre, deoarece ei dispun în abundență de cea armă, fără de care nu se poate astăzi începe nimic, de bani și iarăși bani. Apoi mai dispun ei și de un număr suficient de bărbați inteligenți, apți pentru posturi de conducători și înzestrați cu dragoste pentru neamul lor.

Noi în schimb avem lipsă de bani. Dar pentru aceea li sîntem numeric superiori și în ce privește combatanții și conducătorii, peînd dragostea pentru moșie, lege și limbă la noi e mult mai pronunțată decît la ei.

Examinînd deci armele și mijloacele noastre, trebuie să admitem că lipsa ce avem în o direcție e contrabalansată cu abundența ce o avem în altă direcție și fiind deci luptătorii cam egali, ar fi vorba numai de tactica și strategia, pe care le vor aplica conducătorii noștri.

Înainte am trebui să luăm exemplul dela Evrei în ce privește felul de a se organiza.

Deabia cîteva luni au trecut la mijloc, de cînd am zis pe față, că ne vedem nevoiți să începem lupta cu lipitorile poporului nostru și eată, că toată ovreimea stă ca un singur om.

Cu toate că am declarat de repetite ori, că nu facem antisemitism orb, ci vom combate numai cămătăritul și alcoolismul, toată suflarea ovrească s'a și strîns la un loc și sare în ajutorul acestor clase de lipitori, cari au adus pe capul țărânului nostru atîta nevoe și sărăcie.

Aici jurnalele lor strigă, că și ele combat pe acești paraziți și dincolo sar Evreii cu toții întru apărarea acestor paraziți, cari se recrutează din simul lor.

Și cu toate, că dispun de destui bani, ei sînt sprijiniți în lupta lor contra noastră de conaționali lor de pe întreaga față a pămîntului și despre toate fazele luptei conaționali lor sînt în curent, căci doar știut este, că alianța israelită ține în mîinile sale firile tuturor afacerilor, cari îi privește pe Evrei cît de puțin.

Ear noi? Pînă mai înainte de cîteva zile ne sfășiam noi între noi și chiar mai eri puteai auzi, cum cutare deputat român se lăuda, că a rumpt capul cutărui funcționar român.

De nu ni vom stringe rîndurile, cu toate că li sîntem Evreilor numeric mult superiori, vom fi repuși. Țărânul nostru, ce-i drept, este un luptător perfect și în lupta aceasta el va fi mai perfect, fiind la mijloc existența sa, și întru apărarea ei el va lupta cu desnădăduire.

Lucru principal este, ca să-l conducem și să chibzuim bine tactica ce o s'o aplicăm.

Știm doar cu toții, care este slăbiciunea Evreului. Aici trebuie să-l atacăm, dacă vrom să răușim.

Nu cu vorbe vehemente sau cu articoli fulminanți prin cele jurnale;

ci cu detragerea ajutorului nostru, ce i l-am dat pînă acuma întru cîștigarea bunei sale stări, avem să-l combatem. Lupta contra lui să fie numai o luptă pe teren național-economic și să fie purtată cu tenacitate și consecvență și izbînda trebuie să fie pe partea noastră.

Dar pînă atunci cu toții să ne întrepunem întru organizarea poporului nostru și cea, ce-am neglijat pînă acuma, s'o reparăm măca. de acuma. Și nu avem de pierdut nici un moment, dacă nu vrom să ue suprimăm dușmanul.

Deputații noștri au cuvîntul.

Liceul „nostru“.

Obrăznicia ovreilor crește pe zi ce merge și în aceeași măsură se pare că, sporește lașitatea în cercuri anumite, menite de a ne apăra. De ovrei nu ne mirăm, dară ne mirăm de directorul „nostru“, care cu toate că e român și o accentuează aceasta la diferite ocaziuni festive, totuși nu dispune de energia necesară să pună stavilă pericolului, ce ne amenință din partea „neamului ales“. Cică vrea să-l facă secretar la direcțiunea liceului său pe un jidan: un Toiba ori Naftule venit din Galiția, trîntit de două ori la examen, o creațiune dubioasă de pedagog, stăpîn pe jargonul strămoșilor săi, ce bine îl decorează cu nasul său încovăiat pe directorul mîndru cu decorațiunile sale pe piept! Și ni se comunică, că inspectorul român sprijinește chiar această rușine nemaipomenită, în loc să-l mute pe percuinatul din chestiune, care și-a dovedit incapacitatea de repetite ori la locul cuvenit, departe de acel liceu, pe care l'am primit după lupte crîncene, pentruca să fie la primul rînd al neamului nostru. Și ne vine a crede lucrul acesta, dacă ne gîndim cîți profesori străini, mai ales ovrei am primit în anul acesta la liceul III cu tot inspectorul „nostru“. Și pentruca nerușinarea să-și ajungă culmea, un profesor român, care și-a făcut examenele la timp și cu succes deosebit de bun, care și-a împlinit un an de zile serviciul la acel liceu în mod conștiincios și spre deplina

mulțămire a celor chemați să-l judece, acest destoinis profesor român va trebui să părăsească liceul român, pentruca să se poată menține jidanașul din chestie „pedagogul strălucit“ — care nu e în stare să treacă examenul și e huiduit chiar de elevii săi — al forurilor înalte.

Ei, domnilor, se putea să fie mai rău pe timpurile lui Tumulirz?! Așa se manifestă romanismul inspectorului „nostru“? Am mai putea înșira lucruri de aceste și vor mai urma, dacă nu se vor pune capăt acestor stări insuportabile. Deputaților noștri însă li zicem: »Caveant consules!« pînă nu e prea tîrziu....

De aceste inconveniente în administrația școlară, întîlnești la orișice pas și nu vom lipsi a le discuta în numărul viitor, dînd o atențiune deosebită domnului inspector școlar Simionovici.

Vigilax.

Bosnia și Herțegovina regat independent.

Acordarea constituției în Turcia a avut de rezultat de a agita și spiretele din Bosnia și Herțegovina.

Locuitorii acestor două provincii turcești, ocupate încă dela 1878 de armatele austriace pentru a menține acolo liniștea, pretind, că în urma evenimentelor din Turcia, prin care această țară a fost chemată la o viață nouă, armatele austriace nu mai au ce căuta acolo.

Sirbii din Bosnia și Herțegovina mai cer, ca aceste două provincii să formeze un stat independent, un regat, ear ca rege să se aleagă un membru al Casei Domnitoare de Habsburg.

Pentru a-și susține revindicările lor, comitetul de inițiativă al celor două provincii, a lansat următorul memoriu, pe care l'a înaintat puterilor semnate ale tractatului de Berlin, precum și ministrului de externe al Austro-Ungariei:

Subscrisul comitet executiv își ia îndrăzneala a vă notifica următoarele: Evenimentele din imperiul otoman au deșteptat la conștiința națională și pe cetățenii Bosniei și Herțegovinei, cari privesc cu groază la starea, în care se află. Puterile signatale ale tractatului din Berlin au cedat provinciile aceste monarhiei austro-ungare numai în urma presiunii cancelarului imperial al Germaniei, la anexare însă nu au consimțit nici odată.

Dimpotrivă păstrarea suveranității sultanului s'a anunțat într'un mod destul de pregnant.

Turcia era slăbită pe timpul acela și a privit indiferentă la anexarea ulterioară a celor două provincii, prin aceea că în mod tacit a abzis la toate drepturile sale referitoare la aceste provincii. Însă starea de drept public a provinciilor, monarhia austro-ungară nici pînă în ziua de astăzi nu a putut-o preciza astfel, că după un interval de 30 de ani ele se află în ajutorul unor noi experimentări; la acestea însă provinciile nu vor consimți nici odată.

Luptele naționaliștilor din Austro-Ungaria sînt cu mult mai întristătoare și pline cu învățături, decît ca să dorim anexarea provinciilor la aceasta monarhie. În privința aceasta să nu ne amăgească manifestațiile de loialitate comandate, nici promisiunile referitoare la sistemul reprezentativ, care ni s'a pus în perspectivă. Înainte de asta, cu 30 de ani, s'a octroat asupra Bosniei și Herțegovinei administrațiunea austriacă. Astăzi locuitorii acestor provincii declară prin comitetul executiv, că administrațiunea aceasta nu le trebuie și voiesc să-și valideze autonomia provincială.

Subscrisul comitet executiv declară prin urmare, în acord cu majoritatea locuitorilor, că va face toate pregătirile pentru ridicarea Bosniei și Herțegovinei la rangul de stat independent.

Comitetul executiv voește să-și ajungă scopul acesta fără a întrebuița mijloace de forță, și guvernarea țării voește să o încredințeze în primul loc unui principe din casa habsburgică.

Dacă însă guvernul imperial regesc s'ar opune acestei rezolvări, pe cari noi o privim ca unica rezolvare acceptabilă a chestiunii, comitetul executiv se va videa silit a-și trage numai decit consecvențele.

Notificarea aceasta am trimis-o totodată și puterilor signatari.

Dat în 1 Septembrie 1908.

Comitetul executiv al
Bosniei și Herțegovinei.

»Viitorul«.

„APARAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Din Pătrăuț pe Sir.

Cum se schimbă vremurile.

Era odată vremea, că deputații noștri numai atunci își arătau fața lor, numai atunci se făceau cunoscuți alegătorilor, cînd își puneau candidatura. Odată aleși, nici capul nu-i dorea, nici nu vrea să știe de nimic, ori de alegătorii, de cari au fost aleși, au vr'o durere sau ba, ci liniștiți își incasau diurnele, se plimbau prin cele orașe, că vedeți D-Voastră, trenul nu-l plăteau, după cum nu-l plătesc nici azi și cînd e vorba de a nu-l plăti, te duci și la mama huciului, dar în schimb să lucre ceva pentru popor, nimic, ioc boboc. Azi chestia stă cu totul altfel. Azi avem un bărbat destoinic cu tragere de inimă pentru popor, care știe să-și deie sama de răspunderea atîtor mii de alegători, de misiunea ce și-a luat-o asupra sa »vox populi, vox dei«.

Dl deputat din chestie e dl Dr. C. Isopescul-Grecul. Dumnia lui e apostolul adevărat al țărănilor moldoveni și găsind cu cale ca cu prilejul hramului să li deie deslușiri și să le facă un resumă despre cele ce s'au putut face în sfatul împărătesc, s'a hotărît, ca a treia zi după S. Maria să le vorbească Moldovenilor adunați cu prilejul hramului din toate satele dinprejur. Într'o vorbire

pe înțelesul țărănilor, spuse d-lui cam următoarele :

Cinstiților gospodari!

Am venit între D-Voastră, ca să-mi dau seama despre făgăduințele făgăduite de mine D-Voastră, să Vă spun ce s'a putut face în sfatul împărătesc; totodată am venit între D-Voastră, să aud din nou plîngerile și durerile D-Voastră. Ce s'a putut face în sfatul împărătesc? Apoi vedeți D-Voastră. Soldații vor fi liberați în fiecare an pe 2 săptămîni, ca ei să-și poată da părinților ajutor la lucrul cîmpului. Acei soldați, cari vor face manevre (Wafibunguri), vor căpăta — după legea asta nouă în vigoare dela 1 Aug. st. n. a. c. — bani pentru vremea pierdută cu prilejul manevrelor. Vedeți e un bine mare — glasuri din mulțime — taaare ghine d-le doftor, să trăiți . . . bre asta-i taare bun.

Ofițerii au cerut mărirea lefurilor, și noi deputații mină la mină am căutat din resputeri, că dacă li se mărește lor leafa, să li mărească și soldaților (canelor) solda (Lehnung-ul), așa că fiecare catană are să capete cu 2 grîțari mai mult pe zi — bun și asta d-le doftor strigă mulțimea. — Mai departe, acelor soldați dela infanterie, cari au făcut 3 manevre (Wafibunguri) li se iartă manevra cea din urmă dela Lingwehr (Landwehr) — na tot bun și asta, glasuri din mulțime. — Apoi avem mare nădejde, de reducerea serviciului militar dela 3 ani la 2 ani, ceea ce earăși are să vă aducă un folos mare, — bun și asta strigă poporul.

Statul a căutat să eftenască zaharul și să scumpească altceva. D-Voastră știți că țărăni noștri nu se indulcesc așa cu zahar, marafeturi de astea, ci sarea să li eftenască dupăcum chiar s'a și întimplat, ceea ce numai folos poate să vă aducă.

Da ce-i cu slatina d-le doftor? strigă mulțimea. Tocmai asta vroiam să vă spun și eu acuma, zice dl deputat. Toate satele, cari sînt așezate pe lîngă drumul împărătesc și cari au mai căpătat, cu 30 sau 40 de ani în urmă, slatină, vor căpăta-o în toamna asta dela Crasna. Foarte mulțămim d-le doftor pentru asta.

Da, zice un glas din mulțime, cînd ar căpăta-o tăți și bogat și sărac, cari au vite și cari n'au vite, că aceia ar întrebuința-o pentru mîncat, că tare-i greu de trăit, că tare ne frig, tare ne ard d-le doftor. Ce vorbești bade nimicuri, zice alt țaran, nu te du la aducat. nu te hărăți cu alți oameni, nu fii pricinaș și nu țî-or trebui aducați, nu țî-or lua bani, nu-i fi fript, nu-i fi ars, nu-i fi pirlit.

Să vă vorbească ceva despre contraturii. Oamenii săraci avînd de a face un contract, pot să-l facă la judecătoria, numai să nu întreaacă suma de 400 de coroane.

Ceva despre fântuială. Oamenilor cu leafă sau letegiilor îndătoriți, li se ia o parte din leafă, ca să se acopere datoriile, ear cealaltă parte li se lasă, ca să aibă din ce trăi. Iacă, cinstiților gospodari, așa are să se facă de acuma și cu țărăni îndătoriți: are să li se lase și lor o parte de avere, ca să aibă cu ce trăi. Și asta-i tare bun d-le doftor, strigă mulțimea.

În scurtă vreme are să se facă contractul cu vama. Se caută ca vama pe vite și prețul lor să fie mare că dealtmintrelea n'are pe ce face bani țaranul nostru, ear pinea să fie ieftină. Dacă ar da Dumnezeu să fie așa d-le doftor, apoi tare bine ar fi, strigă mulțimea.

Mai departe am cerut noi deputații, ca pe anul acesta să se micșoreze birul, fiind că cîmpul e foarte slab din cauza

secetei și apoi a ploilor mari, ce s'au deslăntuit ca o urgie asupra țărișoarei noastre.

Mi se plîng oamenii, că-i camătă mare, că-i sapă și-i jupesc care încotro și eu tocmai de aceea am venit, ca să vă aud din nou durerile d-voastră.

Cinstiților gospodari!

Vă mulțămesc tare frumos, că ați fost așa de buni și m-ați ascultat și vă făgăduiesc, că în scurtă vreme voi mai veni între D-Voastră, ca să-mi spuneți durerile, plîngerile și nevoile D-Voastră.

Dl Dr. Constantin Isopescul-Grecul e rădicat de țărani pe mîni în sus, ear strigătele țărănilor »să trăiască domnul deputat« te asurzeau. Apoi s'a încins o horă mare cit ținea piața hramului, o horă cum nu s'a mai pomenit în Pătrăuț. În frunte jucau d-nii Dr. C. Isopescul-Grecul cu o țarancă, junimeanul Bolocan așîderea și mulți alții. De așa deputat halal, că nu-i e rușine să între în sinul poporului. Mai poftim la noi d-le doftor, că ochii ce se vād des nu se uită și durerile și plîngerile poporului sună mai mult timp în urechile D-Voastră.

Vasile Dușceac,
elev farmacist.

Din Ilișești.

Onorată redacție!

Binevoiți a publica în numărul proximal prețuitului D-Voastră ziar „Apararea Națională“ următoarele șire ca rectificare la bănelile aduse societății tinerilor romîni »Păunașul codrilor« din Ilișești din partea unui scribent anonim ca adaos la raportul petrecerii Arcașilor din Brașca, publicate în No. 48 al »Aparării Naționale« din 14 August a. c. fără de a mai învoaca și la grația §-lui 19 al legii de presă.

În raportul petrecerii Arcașilor din Brașca, un anonim a avut îndrăzneala să hulească asupra societății »Păunașul codrilor« din Ilișești. Ca președinte al acestei societăți, țin de sfînta mea datorie să rectific ceea ce anonimul susține despre societate.

Dl anonim spune, că petrecerea a reușit bine; totașa și concertul, ear la urma urmelor dă un ghiont și »Păunașului« din Ilișești.

Rostul petrecerilor populare, după părerea mea, nu se va ajunge pînă atunci, pînă cînd nu se va curma odată cu obiceiurile scîrboase înbinate de obiceiul cu ele. Țînta petrecerilor populare nu se ajunge prin aceea, că aduni cîțiva flecăi și fete și cîinți cu ei cîteva cîntece, la a căror resunet îți vine să iai cîmpii nu alta. Pentru jocul teatral se aleg piese cu sujet străin și nepotrivite; poporul se uită, poate și rîde, ear rezultatul moral e zero. Asta se petrece peste zi. Seara se adună așanumita intelegință. Poporul razimă cei ușori de pe la uși și terești, privește cum domni joacă cărți și golesc atîtea și atîtea polobocele de bere și atîtea și atîtea șipuri de rachiu, vin etc. și după cit știu nici Brașca nu face abateră la astfel de prilejuri din an în an măcar. Poate vei zice că nu-i drept, d-le anonim?

Societatea noastră »Păunașul« e încă în fașă. Nu de mult a primit abia statutele. Mijloace materiale n'avem de loc. Am cehăit de pretutindeni cărți și gazete, rezultatul a fost puțin satisfăcător. Hulă și bațjocură am avut din toate părțile; totuși n'am desperat, măcar că în Ilișești domnesc, după cum se știe, referinți de tot triste. Societatea lucrează dăpă debilele sale puteri, dară nu face

atît de mare sgomot ca și găina după ce s'a ouat.

Te cunosc și m'aș bucura d-le anonim, dacă ai mai abate și pe la societatea noastră și țî-ai împlini încă și promisiunea de astă iarnă față de societate.

Faptă națională ar mai fi d-le anonim, cînd ai plăti și cotizația și ai îndemna și pe ceilalți domni din tagma dumitale s'o facă aceasta.

Cred că o să ne mai întălnim încurînd și la proxima adunare plenară a societății, pînă atunci însă mai poftim să ne lămurim și pe astă cale.

Mulțămindu-vă înainte pentru ospitalitatea D-Voastră, d-le redactor, mă subsemn cu tot respectul

L. Husarciuc,
președ. societ. »P. C.«

Știri locale și din țară.

Impăratul Francisc Iosif a plecat Luni dimineața din Ischl cu tren special spre Budapesta prin Viena. Monarhul va pleca la 15 Septembrie din Pesta pentru a asista la manevrele ungare, și va ajunge în aceeași zi la Vespri, unde e punctul central al manevrelor. Afară de prințul moștenitor Francisc Ferdinand, care va avea rolul de comandant superior, vor mai asista la manevre și arhiducii Carol, Francisc Iosif, Leopold Salvator și Friedrich.

Numiri. M. S. Impăratul a aflat a-l denumi pre profesorul extraordinar dela facultatea teologică din Cernăuț, pe dl Dr. Vasile Gheorghiu de profesor ordinar. Ținem din acest incident a da bucuriei noastre expresie vie și a transmite valorosului profesor, care e model de caracter firm, cele mai binesimțite felicitări.

Dl Emanuil Isopescu, suplent la gimnaziul din Suceavă a fost avansat la gradul de profesor. Primească d-sa cele mai calde felicitări.

Personalii. Administratorul silvic dl George Sîrbu a obținut dela ministerul de agricultură un concediu de un an, pe care îl va întrebuința pentru diferite studii forestiere. În scopul acesta d-nul Sîrbu va întreprinde și o călătorie mai lungă, care se va estinde peste țările Europei și ale Orientului.

Avanzări. Dl Alexandru Buga profesor la gimn. 3 de stat din Cernăuț, a fost avansat la rangul VIII ear dl Vasile Turcan învățător la școala de aplicație dela pedagogiul din loc la rangul IX. Sintem veseli a-i putea felicita.

Cununie. Duminică în 20 Septembrie a. c. se va celebra în biserica gr. or. din Stupca cununia d-lui Mihail Birtoi, practicant în concept la guvernul țării cu gentila domnișoară Hortenzia Mironovici, fiica parochului Onofrei Mironovici, din Stupca. Felicităm sincer.

Toți studenții, cari doresc să participe la congresul studentesc din Iași, să se adreseze la »România Jună« (Viena Florianigase 12), ca să capete cărți de legitimație spre a putea trece vama Burdjenii. Asemenea legitimații se vor acorda și în zina plecării, care se va anunța în scurt tuturor participanților.

Festivitate mare la »Prăvălia Românească« din Cernăuț. Duminică în 13 Septembrie a. c. precis la oarele 12 se eliberează din partea direcțiunii »Prăvăliei Românești« în mod festiv ca al doilea învățacel dl Dimitrie Buba. Acest elev, care a făcut aici prin opt luni praxă pe cheltuiala sa, merge acum ca conducător la nou înființata și de sine stătătoare »Prăvălie Românească« în sfîntul și istoricul loc Putna. La această însemnată serbare național-economică se invită toți prietenii »Prăvăliei Românești« din loc.

Bisericești. Adunarea generală a serjanților bisericești (ponomari) ținută în 6 August st. n. 1908 din Bucovina a hotărît de a se adresa către I. P. Ven. Consistor cu o petiție, unde cere următoarele: 1. Decrete ca serjanți definitiv. 2. Examene. 3. Locuinți în apropierea bisericelor. 4. Lemne cu prețuri moderate. 5. Cite o jumătate de falce de loc

pentru ponomari cari n'au, câte o falce pentru cantori și cite 2 pentru coope-ratori. 6. Tipărirea numelor lor în șematism. 7. Ocuparea posturilor pe calea concursului deadreptul prin autoritatea bisericească.

Casarea unei sentințe de moarte. Curtea de casație din Viena a casat sentința curții cu jurați din Lemberg, care condamnase la moarte pe Miroslav Siczynski, omoritorul contelui Potocki, fost guvernator al Galitiiei. Curtea de casație a ordonat ca un nou proces să se facă înaintea curții cu jurați din Lemberg. Curtea de casație își motivează sentința, prin care se admite recursul lui Siczynski prin faptul, că tribunalul respingând propunerea apărătorilor de a se cerceta starea mintală a acuzatului, a violat prin aceasta principiile fundamentale ale acțiunii penale și dreptul apărătorilor. Vieța și trecutul acuzatului sint o dovadă, că nu este normal.

Nenorocire la o vânătoare. Duminica trecută a fost în Solca o vânătoare, la care au fost invitate mai multe persoane. Pecind era vânătoarea în toiul ei, pică deodată controlorul de percepție Hilbert cu strigăt foarte mare. L-a fost nimerit o încărcătură întreagă și l-a rănit atât de tare, încât puțin după aceea muri. Vânătoarea a fost întreruptă imediat și s'a făcut o cercetare, care n'a avut nici un rezultat. Deabia eri mărturisit sergentul de jandarmarie Seile, că el a scăpat pușca pe nevrute și l-a nimerit pe nenorocitul Hilbert. Cercetarea se prourmează.

Din Cîmpulung. Ziua de 18 August în anul acest jubilar s'a serbat într'un mod foarte pompos, sevîrîndu-se la toate bisericile diferitelor confesuni serviciul divin. La biserica gr. or. sf. Nicolai s'a ținut sf. liturgie în sobor de arhiepiscopul staurofor I. Procopovici cu asistența clerului din loc și predica festivă a ținut-o păr. catehet I. Voloșciuc. O impresie de tot neplăcută însă a făcut, că învățătorimea romină n'a grijit de o cantare corespunzătoare, părăsind chiar orașul pentru aceasta zi atât de însemnată, cu atita mai mult, că toată lumea știe, că acești domni au un cor foarte buu și s'au excelat la diferite alte ocaziuni cu cantarea lor. Ar fi foarte consult, ca pe viitor și mai ales la astfel de serbări festive, domni să nu arete sentimentele lor ostile față de cler și bise-intr'un mod atât de bătător la ochi. Asta-i rușine față de lumea străină.

Privitorul.

Șezătoare literară populară. Societatea meseriașilor romini din Cîmpulung aranjează Luni în 21 Septembrie a. c. în sala palatului comunal din Cîmpulung o șezătoare literară populară, împreună cu teatru, declamări, cîntări și tombolă. Venitul curat este menit pentru întemeierea bibliotecii societății și procurarea mai multor ziare și reviste, din care cauză se învîtă p. t. publicul rominesc din loc și împrejurime a participa în număr cit so poate de număros.

Petrecere populară în Mănăstiriștea. Cabinetul de lectură »Mănăstiriștea« din Mănăstiriștea aranjează Duminică în 13 Septembrie 1908 în ograda cabinetului de lectură o petrecere populară împreună cu declamări concert și dans. Inceputul la oarele 2 p. m. Intrarea 40 b. pentru persoană. P. T. inteligența din oraș este rugată să participe la această petrecere în număr cit se poate de mare, avînd în vedere sprijinirea cabinetului de lectură.

Invitare. Societatea »Frăția cioplitorilor de piatră« din Clucovica aranjează Duminică în 20 Septembrie a. c. o petrecere socială-poporală împreună cu dans în școala populară din loc. Inceputul la 2 oare d. a. Taxa de intrare 50 b. Suprasolviri se primesc cu mulțămîntă publică. În caz de timp nefavorabil petrecerea va afla loc a doua zi Luni în ziua de St. Marie. Toți binevoitorii poporului romin se învîtă la această petrecere. Pentru inteligență va sta la dispoziție o clasă pentru dans.

Invitare la adunarea generală a soc. »Însoțirea orășenilor romini din Suceavă« care se va ține Duminică în 20 Sept. c.

la 3 oare p. m. în localitățile însoțirii de economie și credit din Suceavă cu următoarea ordine de zi: 1. Raportul comitetului. 2. Raportul comisiei de controlă. 3. Alegerea comitetului. 4. Alegerea comisiei de control și a juriului de arbitriu. 5. Propuneri eventuale.

Bazarul țării din Bucovina. Juriul primei expozițiuni internaționale de comerț, meserie și igienă din Carlsbad, i-a conferit bazarului țării de lucrurile industriei casnice din Bucovina distincțiunea cea mai supremă și diploma de onoare.

Nenorocire pe călea ferată din Bucovina. Intre Ruda și Cerepcoț a deraiat trenul de persoane, ce venia în 3 l. c. din Ițcani. În trenul acesta se aflau mulți școleri și excursioniști. Deraierea a urmat într'un mod de tot neobicinuit. Afîndu-se trenul de persoane în avînt deplin, se iviră deodată pe șini două vaci cari fugiseră dintr'o cireadă apropiată. Șeful mașinei puse în mișcare frînele de vapor și reușise să aducă trenul să stea locului. Cu toate acestea n'a putut să evite o ciocnire vehementă între tren și acele două vaci, ceea ce a avut drept urmare deraierea mașinei. Prin oprirea subită a trenului mulți călători au fost aruncați cu putere de pe bănci primînd contuziuni și leziuni de natură diferită.

Muzică rominească. În palatul național, restaurantul Gottlieb, concertează de citeva zile renumitul taraf alui Georgiță Dinicu din București. Apelăm la toată suflarea rominească să deie concurs acestui taraf, care stă sub conducerea măștrilor Dinicu și a pianistului Ionescu.

Știri din lume.

Țarul la Viena. »Magdeburger Zeitg.« afla din Petersburg, că în cercurile curții circulă zvonul, că în luna Noemvrie țarul va veni la Viena, pentru a felicita personal pe imparatul Francisc Iosif pentru jubileul său.

Principele Ferdinand al Bulgariei va vizita pe Maj. Sa Monarhul nostru în 19 Sept. în Gödöllö, unde va lua parte la o mare vînătoare.

Ministrul Kossuth greu bolnav. După știrile mai nouă starea sanitară a ministrului Kossuth s'a înrăutățit în mod îngrijitor. Se vorbește chiar, că ministrul ar fi suferit un atac de paralisie.

Alegerea de episcop pentru eparhia Caransebeșului s'a fixat în ședința consistorului plenar pe ziua de 21 Sept. v. (4 Octomvre n.) 1908.

Aventura ministrului român de comerț. Precum anunță foile de pe aici, i s'a întimplat ministrului de comerț Carp la o excursiune cu automobilul prin Ardeal o aventură, care-i aduce aminte de cele, ce i s'au întimplat anul trecut lingă Sibiu. Trecînd automobilul ministrului Carp aproape de Sibiu prea repede, a fost oprit de jandarmi și dus la poliția din loc, unde i s'a intentat o cercetare pentru plecarea prea repede. Cu toate că ministrul s'a legitimat cine este, totuși a fost reținut la poliție aproape 1 1/2 oare și a fost eliberat abea, după ce s'a luat cu el un proces verbal.

Romînii din Turcia. Arominii au ținut în Solonic o mare întrunire în scopul de a se înțelege asupra atitudinii ce vor lua ei față de noul regim. Arominii cer sporirea rețelei căilor ferate, înlesniri pentru agricultură, înființarea de școli agrare, scăderea impozitelor agricole, cîștigarea pentru agricultură a mlaștinilor și pămînturilor inundabile, construire de canale și irigațiuni, apărarea de distrucțiune a pădurilor. Dinșii mai cer formarea de ferme pentru creșterea vitelor, fondarea de bănci agricole, interzicerea pentru străini de a cumpăra terenuri de cultură. Arominii voiesc apoi reforma școalelor, în care face naționalitate, pe lingă limba sa să învețe și limba turcească, înființarea de școale secundare și superioare și de academiile de arte, comerț și industrie. Arominii cred, că pentru îmbunătățirea industriei trebuie neapărat să se scadă taxele vamale asupra materiilor brute, făcîndu-se și alte înles-

niri pentru înființarea de fabrici chiar cu capital străin. În direcția politică arominii cer serviciul militar obligator pentru toți locuitorii imperiului, fără deosebire de naționalitate sau religiune, serviciul militar de 2 ani, sporirea lefurilor ofițerilor, formarea unei miliții teritoriale, înființarea unui șantier naval și sporirea flotei.

Delegațiunile vor fi deschise la 29 l. c. n. în Budapesta. Desbaterile vor dura aproximativ 3 săptămîni. Delegații croați au intențiunea să aducă în discuție conflictul croato-ungar.

Nenorocirea unui aeronaut. Cunoscutul aeronaut Oliver Iones s'a nenorocit în 3 Sept. într'un mod de tot teribil. Iones se urcase cu mașina sa de sburat, un balon cu motor, în ordinea cea mai perfectă pînă la o înălțime de 200 m. Poporul adunat în entusiasmul său, începu a striga aeronautului iscusit. Cînd deodată se văzu o pară de foc și înainte de ce spectatorii și-au putut da seama, balonul explodase și aeronautul căzu jos la picioarele soției și copiilor săi cu capul rupt.

Două nenorociri într'o mină de fier. În mina de fier din Trzyniee s'au întimplat două nenorociri foarte mari. Un băiet de 15 ani, care lucra la mina aceasta s'a culcat într' taraboanță, care era pe jumătate plină cu pietre și a adormit. Alți doi lucrători au luat taraboanța și ducînd o pînă la sobă și-au resturnat-o în jară, fără ca să observe pe nenorocitul ce dormea în taraboanță. Pînă l-au scos s'a făcut scrum. În aceeași zi s'a întimplat o altă nenorocire tot atît de mare. Un lucrător, care da năsipul din gura sobii, a fost ars din nebagare de samă de masele ce-au isbucnit din gura sobii.

Abonament cu ceasul la vin. Recolta bogată de vin din acest an, face mare supărare podgorenilor italieni, căci prețurile au scăzut și vase precum și pivniți spre a-l păstra nu au de ajuns sau de loc. Și pînă acuma prea dese ori lepădau vinul vechiu, ca să facă loc celui nou. Așa a fost cînd îndeosebi în 1907, cînd recolta a fost de 59 milioane de hectolitri. Tot așa de mare e recolta și din ist an. Un cîrșmar din Catania a deschis abonament cu ceasul (15 parale) la pivniță. Plătești și bei cit poți. În împrejurimile Boloniei, unde vinurile sint mai bune, abonamentul e de 40 de parale ceasul întăi, 30 al doilea, 20 al treilea. Acest obicei era într'o vreme și în podgoriile germane în Alsacia de miazăzi.

Apel.

Viitor de aur negoțul român în țeară are.

Cu sezonul școlar și-a comandat »Prăvălia Rominească« tot felul de recvizite de școală ca: caiete, plumburi, cerneală, creioane, gume, condeie, stile, cărțile de notițe, liniale etc. etc. și le vinde cu prețuri de concurență mai ieftin decît ori și unde.

Pentru elevi

diverse recvizite precum: 6 batiște, 1 perie de haine, 1 de dinți, 3 perii de ghețe, 2 pieptene, toate la un loc cu prețul minimal de 3 coroane.

În fine în fiecare zi jambon proaspăt, salamă din țară și străinătate, brînză de tot soiul, sardine, unt zilnic garantat proaspăt și curat, bomboane, prăjituri etc. Asortiment deosebit de bogat în tricouri de dame și domni pentru sezonul de toamnă și iarnă.

Pentru comercianți

creștini dela țeară se fac prețuri de engrosiști mai ieftine decît ori și unde și se furnizează marfă garantat de primul rang.

Pentru sf. biserici

se recomandă marele depozit de lumini de ceară curată, mili, stearină, tămie etc., cari la comanda ceva mai mari se furnizează franco cu prețuri de engrosiști.

Grăbiți la Prăvălia rominească.

Cumpărați la Prăvălia rominească.

Pentru ce marinarii sînt robuști?

Ați admirat robusta sănătate a marinarilor și a pescarilor. Ei trăesc pe mare, în mijlocul vînturilor și a valurilor, și în totdeauna îi vedeți cu pieptul gol; cu toate acestea nimeni nu este mai puțin de cit ei supuși guturairilor bronchitelor și catarelor. Foarte rar să-i vedeți tușînd. Nici unul din ei nu este bolnav de piept, nici ftisic.

Pentru ce asta? Motivul se cunoaște din cea mai înaltă antichitate. În toți timpii, medicii au atribuit aceasta faptului, că marinarii respiră într'una emanațiunile gudronului cu care sînt unse corăbiile.

Ori, toată lumea știe cit este de bun gudronul pentru bronce și pentru piept.

Cel mai mic guturairu dacă se neglijează poate degenera în bronșită și nimic nu este mai greu decît de a se scăpa de o bronșită veche, de un catar rân. De aceea n'am putea recomanda în deajuns bolnavilor de a combate raul dela început.

Și mijlocul cel mai simplu, cel mai sigur și mai economic este de a bea apă de gudron la masă. Dar apa ce fiecare și prepară singur este puțin eficace; căci gudronul natural nu este solubil în apă.

Azi, mulțămîntă unui farmacist destins din Paris, d. Guyot, care a reușit să facă gudronul solubil în apă, se găsește în toate farmaciile, sub numele de Gudron de Guyot, o licoare foarte concentrată de gudron, care permite să se prepare la moment o apă de gudron foarte limpede și foarte eficace.

Intrebunțarea gudronului Guyot luat la fiecare masă în doză de o linguriță de cafea în fiecare pahar de apă ajunge pentru a vindeca guturairul cel mai încăpăințat și bronșita cea mai învechită. Cîte odată se vindecă chiar ftisica bine declarată, căci gudronul oprește descompunerea tuberculelor plămînilui, omorînd microbii rai, cauze ale acestei descompuneri.

Dacă cineva voește să vă vînză cutare sau cutare produs în locul adevăratului Gudron de Guyot, nu vă încredeți, e din interes. Este absolut necesar pentru a obține vindecarea bronșitelor, catarelor, guturairilor vechi, neglijați și a fortiori astmului și ftisiei, de a cere la farmacie adevăratul Gudron de Guyot. El se obține din gudronul unui pin de mare special, care crește în Norvegia și e preparat chiar de Guyot, inventatorul gudronului solubil, ceea ce explică eficacitatea sa cu mult superioară tuturor produselor analoage. Pentru a evita ori-ce greșală, priviți eticheta: adevăratul Gudron Guyot poartă numele lui Guyot și tipărit cu litere mari și semnătura lui în 3 culori: violet, verde, roș și în mod oblic precum și adresa: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris. — Acest tratament costă numai 10 bani pe zi și vindecă.

Depozit: Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris, și la toate farmaciile.

În Cernăuți se găsește în depozit la: Schmiedt & Fontin, str. principală 12. Farmacia Sigmund Landes. Farmacia la »Schutzengel«, Ph. Füllensbaum & Papp. Joseph Barber, str. Rusească 23. Farmacia la »Versehung Gottes«, M. Rubinovicz. K. k. »Kreissapotheke«, George Gregor Piața principală.

„MINERVA”
stabiliment de arte grafice și institut de editură
BUCUREȘTI
Bulevardul Academiei 3
Strada Edgar-Quinet 4

cea mai bogată editură în scrieri naționale

Licitațiune de lemn de lucru.

Vineri în 23 Octomvre se va ține la direcțiunea fondurilor religioare gr. or. în Cernăuț la oarele 12 timp local licitațiune pentru vînzarea de lemn de brad și molid în trunchiu din districtul silvic de administrare Putna.

Arealul de esplotare pe timp de cinci ani e de 486.30 ha și i se vor pune cumpărătorului la dispozițiune grătit toate stabilimentele de scos lemnul și pentru caz de lipsă și un loc potrivit pentru construirea unui ferestreu.

Publicațiuni detaliate precum și condițiunile de vînzare se află la direcțiunea subsemnată și se pot cere de cătră reflectanți fără ori ce plată.

Dela direcțiunea bunurilor fondului religionar gr. or. buc.

Subsemnata aduce la cunoștință onoratei preoțimi, că atelierul repăusatului ei soț

pentru confecționarea de ornate bisericesti și haine clericale de tot felul

e condus și mai departe în ordinea cea mai bună. Ca și mai nainte subsemnata își va da toată silința de a satisface tuturor dorințelor mușterilor și roagă concursul lor. Toate comandele vor fi efectuate cu promptitate. Spre luarea măsurii poate servi și o haină veche.

Văduva duple **Juda Ziegler**, atelier pentru ornate bisericesti și haine preoțești. Cernăuț strada pietrilor Nr. 9.

Cu ziua de 12 Iulie 1908 am redeschis subsemnații în Cernăuț vechea renumită

pitărie

de pe strada crinilor

(odinioară **Mathias**)

și rugăm onoratul public să ni dea tot concursul posibil.

Oferim cea mai efină și excelentă marfă.

Mathias & Grecul.

Medicul veterinar superior municipal

Victor Popovici

s'a reîntors dela Carlsbad și ordineză în casa din

strada Francisc Nr. 50

în fiecare Luni dela 12—1 p. m.

» » Mercuri » 6—7 sara,

în celelalte zile de lucru 3—4 p. m.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Fondată la 1873

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

Unica prăvălie, în care se află cei mai moderni articoli pentru toamnă în alegerea cea mai mare.

In urma cumpărării mărfurilor cu bani gata **marfa cea mai solidă**

cu prețuri afară de orice concurență.

Articoli pentru călătorii, articoli pentru sport, articoli de confecțiune pentru copii, pălării, șepci și umbrele pentru dame, domni și copii, raglanuri pentru domni, tunici de piele, jilete, cerși pentru călătorie, parfumuri, săpunuri, pieptene, perii, mărfuri de piele și juponuri.

Pălării, încălțăminte, lingurii, gulere, legători de gît, batiste de nas,

călțuni, ciorapi, galoși, mănuși, brețele, briie.

Unicele depouri ale fabricelor curții c. r. **pentru pălării**

I. Enric Ita, Viena, Iosif Pichler fii, Graz precum și mare depozit de pălării din fabrica P. și C. Habig, Viena.

Pentru încălțăminte, F. L. Popper, Chrudim, Anton Capek, Viena precum și depozit de papucărie americană veritabilă.

Comande din provință se efectuesc franco, prompt și exact. Mărfuri, cari nu convin, se primesc îndărăpt.